

Onderzoek non-bancaire financiering 2018

Inhoud

Samenvatting	3
Verschillende vormen van non-bancaire financiering	4
Crowdfunding	4
Kredietunies	5
Direct Lending	6
MKB Beurs	6
Lease	7
Factoring	7
Totaal non-bancaire financiering	8
Financieringslandschap < €1 miljoen (mkb)	9
Omvang bancaire verstrekkingen	9
Kleinzakelijke financiering een klein deel van totale bankbalans	10
Inschatting mkb financieringsmarkt 2019-2022	11
Aantal bedrijven financieringslandschap < €1 miljoen	12
Conclusie	13
Onderzoeksverantwoording	13
Met dank aan	14

Samenvatting

Non-bancaire financiering is in Nederland de experimentele fase voorbij en heeft nu een serieuze positie in de mkb financieringsmarkt ingenomen. Met ruim €1 miljard aan verstrekte financieringen in 2018 zijn minimaal 22.620 mkb bedrijven aan financiering gekomen. Vooral bij klein-zakelijke financieringen onder €1 miljoen blijkt non-bancaire financiering sterk te groeien en een behoefte in te vullen in de markt. Volgens de verwachtingen zal in 2022 minimaal 1/3 van deze financieringen buiten banken om verstrekt worden.

Totale non-bancaire financiering in Nederland gegroeid naar ruim €1 miljard

In 2018 is er in totaal meer dan €1 miljard verstrekt aan het mkb via non-bancaire financiering. Dit is een groei van 51% ten opzichte van 2017 toen er €676 miljoen verstrekt werd aan het mkb.

Het totaal aantal bedrijven dat non-bancaire financiering heeft ontvangen in 2018 was 22.620. In 2017 was dit aantal 17.498.

De markt van non-bancaire financiering in Nederland is zeer divers en bestaat uit crowdfunding (23%), kredietunies (1%), direct lending (21%), MKB Beurs (2%), Lease (24%) en Factoring (29%).

Financieringslandschap < €1 miljoen (kleinzakelijke financieringen)

Binnen het onderzoek is specifiek gekeken naar de mkb financieringsmarkt van aanvragen < € 1 miljoen (kleinzakelijke financieringen), omdat daar de meeste nieuwe aanbieders zich op richten. Deze financieringen worden voornamelijk aangevraagd door bedrijven met een jaaromzet tot €5 miljoen.

De totaal verstrekte non-bancaire financiering van financieringsaanvragen onder €1 miljoen in 2018 was €873 miljoen. Dit is een stijging van 50% ten opzichte van 2017 (€582 miljoen).

De totaal verstrekte bancaire financiering onder €1 miljoen was in 2018 €9.742 miljoen. Dit is een daling van 4% ten opzichte van de verstrekte bancaire financiering in 2017 (€10.084 miljoen).

Het totale financieringslandschap van financieringen onder €1 miljoen (bancair + non-bancair) was in 2018 samen €10,6 miljard. Afgelopen jaar is 8% van de financiering onder €1 miljoen via non-bancaire financieringen verstrekt.

Inschatting financieringslandschap < €1 miljoen tot 2022

De totale omvang van non-bancaire financieringen aan kleinzakelijke klanten onder de miljoen stijgt naar verwachting in 2022 naar €4,4 miljard. De omvang van de bancaire verstrekkingen onder de €1 miljoen daalt naar verwachting in 2022 naar €8,3 miljard.

Per saldo verwachten wij dat in 2022 circa 35% van de totale verstrekkingen onder €1 miljoen uit non-bancaire financieringen bestaan.

Aantal bedrijven financieringslandschap < 1 miljoen

Het aantal kleinzakelijke klanten die non-bancaire financiering heeft verkregen was in 2018 22.520.

Dit is een groei van 29% ten opzichte van 2017 (17.461 bedrijven).

Verschillende vormen van non-bancaire financiering

Non-bancaire financiering wordt gedefinieerd als financiering die niet door banken verstrekt wordt. Er zijn verschillende vormen van non-bancaire financiering. In dit onderzoek hebben wij ons gericht op de onderstaande financieringsvormen:

- **Crowdfunding:** Een grote groep investeerders/beleggers (veel, maar niet uitsluitend particulieren) investeert gezamenlijk in één project of onderneming. Het bijeenbrengen van vraag en aanbod vindt plaats via een online crowdfunding platform. Tijdens dit onderzoek richten wij ons op de zakelijke crowdfunding van leningen oftewel crowdlending.
- **Kredietunies:** Een kredietunie is een coöperatieve kredietvereniging zonder winstoogmerk waarin ondernemers zich per regio of per branche organiseren om elkaar geld te lenen. Het is als non-bancair voor bankfinanciering ontstaan, wordt door de politiek gedragen en is voornamelijk een fenomeen in Amerika, Canada en Engeland.
- **Direct Lending:** Direct lending is een vorm van ondernemingsfinanciering, waarbij niet bancaire geldverstrekkers rechtstreeks leningen verstrekken aan bedrijven. In praktijk werken soms meerdere geldverstrekkers samen die tezamen geld investeren in een fonds dat als financier optreedt voor ondernemers
- **MKB beurs:** Een platform waarbij beleggers rechtstreeks kunnen investeren in mkb bedrijven. Dat kan in de vorm van (certificaten van) aandelen en obligaties (leningen). De (certificaten van) aandelen en de obligaties zijn verhandelbaar.
- **Lease:** Leasing kan bestaan uit financial lease of operational lease. Financial lease is juridisch een annuïteitenlening op een object. Operational lease is juridisch een leenovereenkomst, waarbij de gebruiker een kooprecht heeft aan het einde van de huurperiode.
- **Factoring:** Factoring betreft een debiteurenfinanciering. De factormaatschappij verstrekt als financiering een voorschot op de uitstaande vorderingen van een onderneming.

Crowdfunding

De totale financieringsomvang van crowdfunding leningen in 2018 was €237 miljoen. Dit is een stijging van 32% ten opzichte van de 2017 (€179 miljoen).

Van de €237 miljoen was €40,5 miljoen verstrekt aan bedrijven met een financieringsbehoefte >1 miljoen. Dit is berekend door het aantal bedrijven dat financiering heeft ontvangen boven de €1 miljoen (27) te vermenigvuldigen met €1,5 miljoen als gemiddelde financieringsomvang. Er wordt gerekend met een gemiddelde financiering van €1,5 miljoen vanwege de maximale omvang van €2,5 miljoen van crowdfunding leningen (€5 miljoen voor platformen met Mifid-II licentie).

Verstreckte financiering Crowdfunding (€)

Jaar	Totale omvang	Omvang < €1 mln
2017	€ 179.000.000	€ 156.000.000
2018	€ 237.000.000	€ 196.500.000

Bron: Crowdfundmarkt.nl

Het aantal Crowdfunding projecten is verdeeld in verschillende categorieën (<50k, 50-250k, 250k- 1 mln en > 1 mln). De meeste projecten zijn kleiner dan €1 miljoen. Van de 2.407 projecten in 2018 zijn er 2.380 projecten onder de €1 miljoen geweest. De sterkste groei heeft plaatsgevonden bij projecten < €50k en €250k. Het totaal aantal projecten in 2018 was 2.407. Dit is een stijging van 65% ten opzichte van het aantal projecten in 2017 (1.463). Dit blijkt uit aangeleverde data van crowdfundingmarkt.nl

Aantal projecten via Crowdfunding

Jaar	<50k	50-250k	250k-1 mln	> 1 mln	Totaal
2017	704	576	168	15	1.463
2018	1.461	745	174	27	2.407
Groei	108%	29%	4%	80%	65%

Bron: Crowdfundmarkt.nl

Kredietunies

De totaal verstrekte financiering van de kredietunies was in 2018 €5,84 miljoen. Dit is een stijging van 13% ten opzichte van €5,16 miljoen in 2017. Dit blijkt uit de gecombineerde data van de Vereniging Samenwerkende Kredietunies (VSK) en Kredietunie Nederland.

Verstrekte Financiering Kredietunies (€)

Jaar	Totale omvang €
2017	€ 5.161.000
2018	€ 5.840.500

Bron: VSK & Kredietunie Nederland

Het aantal verstrekkingen is in 2018 ook toegenomen, zo waren er in 2017 82 verstrekkingen. In 2018 is dit toegenomen tot 117 (een stijging van 43%). De meeste verstrekkingen via kredietunies hebben een omvang tussen de 50- en 250 duizend euro.

Totaal aantal verstrekkingen via Kredietunies

Jaar	<50k	50-250k	250k-1 mln	> 1 mln	Totaal
2017	11	45	26	0	82
2018	12	69	36	0	117
Groei	9,1%	53,3%	38,5%	0%	42,68%

Bron: VSK & Kredietunie Nederland

Direct Lending

Om een beeld te krijgen over de omvang van verstrekte financieringen via direct lending, hebben wij data verzameld van de grootste direct lenders binnen Nederland. In werkelijkheid is de verstrekte financiering hoger, aangezien niet van alle direct lenders in Nederland data is ontvangen.

De totaal verstrekte financiering binnen direct lending is €216,2 miljoen. In 2017 was dit €148,8 miljoen. Er heeft dus een stijging plaatsgevonden van 45%.

Verstrekte financiering direct lending

Jaar	Totale omvang €
2017	€ 182.424.397
2018	€ 297.355.127

Bron: Qredits, Spotcap, Dynamic Credit, KredietVooruit, Pinvoorschot, FundIQ en Mogelijk

In 2018 zijn er 16.476 verstrekkingen geweest via direct lending. In 2017 waren dit nog 14.542 verstrekkingen. Dit is een stijging van 13,2%. Via direct lending worden voornamelijk microkredieten (< €50k) en kredieten tussen 50- 250 duizend euro verstrekt.

Totaal aantal verstrekkingen via direct lending

Jaar	<50k	50-250k	250k-1 mln	> 1 mln ¹	Totaal
2017	11.578	2.941	23	0	14.542
2018	13.305	3.115	56	0	16.476
Groei	14,9%	5,9%	143,5%	0%	13,3%

Bron: Qredits, Spotcap, Dynamic Credit, KredietVooruit, Pinvoorschot en Mogelijk

MKB Beurs

In dit onderzoek worden de cijfers van NPEX meegenomen. Alle verstrekkingen zijn boven de €1 miljoen².

In 2017 waren de verstrekkingen via MKB Beurs ongeveer €22 miljoen. Dit is gedaald in 2018 met 21% naar €17,5 miljoen.

Verstrekte financiering MKB Beurs

Jaar	Totale omvang €
2017	€ 21.993.985
2018	€ 17.483.417

Bron: NPEX

1. Omdat wij niet de gegevens van alle direct lenders hebben ontvangen kunnen wij niet beoordelen hoe groot het transactie volume in het segment > € 1 miljoen is geweest

2. De cijfers van MKB Beurs worden derhalve later niet meegerekend binnen het financieringslandschap onder de miljoen

Lease

Onder lease hebben we in dit onderzoek alleen non-bancaire financiers die leasing aanbieden meegenomen³. Aanbieders van bancaire en vendor lease zijn hierin niet meegenomen. In 2018 was de totaal verstrekte financiering via non-bancaire lease aanbieders €244 miljoen. Dit is een stijging van 66% tegenover de verstrekte financiering in 2017 van €147 miljoen. In totaal zijn er 2300 leasecontracten afgesloten in 2018.

Verstrekte financiering lease

Jaar	Verstrekte financiering (€)
2017	€ 147.000.000
2018	€ 244.000.000

Bron: Beequip

Factoring

Onder factoring verstaan we in dit onderzoek alleen non-bancaire financiers die factoring aanbieden. De factoring aanbieders die onderdeel zijn van banken zijn niet meegenomen⁴ in dit onderzoek, vooral omdat deze organisaties weinig tot geen financieringen aan het kleine mkb aanbieden.

In 2018 was de totaal verstrekte financiering €294,8 miljoen. Dit is een stijging van 75% ten opzichte van de verstrekte financiering van €168,2 miljoen in 2017. Van deze €294,8 miljoen is er ca. €84 miljoen verstrekt aan bedrijven met een financieringsbehoefte > 1 miljoen. Dit is berekend door het aantal bedrijven dat >€1 miljoen heeft ontvangen (42) te vermenigvuldigen met €2 miljoen, wat als gemiddelde verstrekking aangegeven wordt.

Ook bij factoring is de werkelijk verstrekte non-bancaire financiering in werkelijkheid nog een stuk hoger. Er zijn zeer veel aanbieders actief in de markt en het is lastig om betrouwbare aanvullende data te verzamelen. In dit onderzoek is alleen de data van de 4 grootste factor bedrijven meegenomen. In vervolgonderzoek is het de bedoeling om hier aanvullende data over te verzamelen.

Verstrekte financiering factoring

Jaar	Verstrekte financiering	Verstrekte financiering < 1 mln
2017	€168.200.000	€124.200.000
2018	€294.800.000	€210.800.000

Bron: Boozt24, Voldaan, Cashflex, NL Credit Services

Het aantal verstrekkingen is in 2018 met 81% toegenomen naar 1.289 vergeleken met 711 in 2017. De meeste verstrekkingen via factoring zijn micro-financieringen (< €50 duizend) en verstrekkingen tussen de 50 en 250 duizend euro.

3. De totale verstrekkingen via bancaire en vendor lease was in 2018 7,2 miljard. (Bron: NVL)

4. Zie voor de totale factor verstrekkingen van aanbieders die onderdeel waren van banken in 2018 de cijfers van FAAN

Aantal verstrekkingen via factoring

Jaar	<50k	50-250k	250k-1 mln	> 1 mln	Totaal
2017	539	101	49	22	711
2018	989	171	87	42	1.289
Groei	83,5%	69,3%	77,6%	90,9%	81,3%

Bron: Boozt24, Voldaan, Cashflex, NL Credit Services

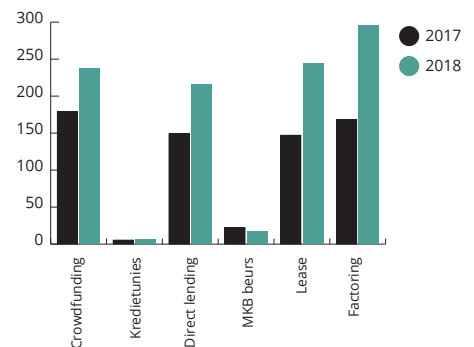
Totaal non-bancaire financiering

De totale omvang van non-bancaire financiering was in 2018 ruim €1 miljard. Dit is een groei van 51% ten opzichte van 2017 (€670 miljoen). Vooral factoring, leasing en direct lending zijn sterk gegroeid ten opzichte van afgelopen jaar.

Totaal non-bancaire financiering

Soort vorm	2017	2018	Groei
Crowdfunding	€ 179.000.000	€ 237.000.000	32%
Kredietunies	€ 5.161.000	€ 5.840.500	13%
Direct Lending	€ 148.824.397	€ 216.155.127	45%
MKB Beurs	€ 21.993.985	€ 17.483.417	- 21%
Lease	€ 147.000.000	€ 244.000.000	66%
Factoring	€ 168.200.000	€ 294.800.000	75%
Totaal	€ 670.179.382	€ 1.015.279.044	51%

Omvang (x miljoen)

In totaal hebben er 22.620 bedrijven in 2018 financiering verkregen door middel van non-bancaire financiering. Dit is een stijging van 29,3% ten opzichte van het aantal bedrijven in 2017 (17.498).

Het totaal aantal bedrijven dat financiering heeft verkregen

Jaar	<50k	50-250k	250k-1 mln	> 1 mln	Totaal
2017	12.832	3.663	966	37	17.498
2018	15.767	4.100	2653	100	22.620
Groei	22,9%	11,9%	174,6%	170,3%	29,3%

Financieringslandschap < €1 miljoen (mkb)

De meeste non-bancaire financieringen die worden verstrekt worden aangevraagd door kleinzakelijke klanten, voornamelijk micro- en kleinbedrijven. Het overgrote deel van de financieringen is lager dan €1 miljoen. Daarom kijken we in dit onderzoek verder naar de opbouw van het financieringslandschap < €1 miljoen.

Omvang non-bancaire financieringen < €1 miljoen

In totaal is er ruim € 1 miljard verstrekt aan het mkb via non-bancaire financieringen, blijkt uit onze analyse. Hiervan is €142 miljoen boven de miljoen verstrekt (€40,5 miljoen crowdfunding, €17,5 miljoen via de MKB beurs en €84 miljoen via factoring). Het financieringslandschap < €1 miljoen bestaat voor € 873 miljoen uit non-bancaire financiering in 2018.

In 2017 was de totale non-bancaire financieringsmarkt € 670 miljoen. Hiervan was €88,5 miljoen aan financieringen boven de €1 miljoen verstrekt (€22,5 miljoen crowdfunding, €22 miljoen via de MKB Beurs en €44 miljoen via factoring). In totaal was in 2017 € 582 miljoen verstrekt <€1 miljoen.

Er heeft in 2018 een stijging plaatsgevonden van 50,1% ten opzichte van 2017 binnen het financieringslandschap < 1 miljoen.

	2017	2018	Groei (%)
Omvang non-bancaire financiering < €1 miljoen	€ 581.679.382	€ 873.279.044	50,1%

Omvang bancaire verstrekkingen

De omvang van mkb financiering door banken is bepaald aan de hand van de data van de DNB.⁵ Deze data omvat de omvang van de financieringen per categorie (<€0,25 mln, €0,25- 1 mln en >€1 mln).

Totaal nieuwe verstrekkingen (x miljoen)

Jaar	2017	2018
Omvang < €0,25 mln	€ 8.268	€ 7.274
Omvang €0,25 - €1 mln	€ 12.611	€ 10.933
Totaal	€ 20.879	€ 18.207

Bron: DNB Deposito's en leningen van MFI's aan niet-financiële bedrijven, volumes, gecorrigeerd voor breuken

Heronderhandelingen

In de bancaire data zijn echter ook heronderhandelingen meegenomen. Onder heronderhandelingen vallen alle nieuwe contracten die niet bestaan uit nieuw geld, maar uit vernieuwd geld. Bij een heronderhandeling komen bank en cliënt nieuwe contractvoorwaarden overeen - zoals de rente - voor bestaande leningen. Om het aantal nieuwe contracten te bepalen, zijn de heronderhandelingen van de totale omvang van de nieuwe verstrekkingen afgehaald.

Totaal heronderhandelingen (x miljoen)

Jaar	2017	2018
Omvang < €0,25 mln	€ 4.507	€ 3.638
Omvang €0,25 - €1 mln	€ 6.288	€ 4.827
Totaal	€ 10.795	€ 8.465

Bron: DNB Deposito's en leningen van MFI's aan niet-financiële bedrijven, volumes, gecorrigeerd voor breuken

Totaal nieuwe verstrekkingen bancaire financieringen

Om een goed overzicht te krijgen van het werkelijk aantal nieuwe verstrekte financieringen door banken hebben we er voor gekozen om alleen te kijken naar de nieuwe verstrekkingen verminderd met de heronderhandelingen van bestaande contracten.

Totaal nieuwe verstrekkingen minus heronderhandelingen (x miljoen €)

Jaar	2017	2018
Omvang < €0,25 mln	€ 3.761	€ 3.636
Omvang €0,25 - €1 mln	€ 6.323	€ 6.106
Totaal	€ 10.084	€ 9.742

Bron: DNB Deposito's en leningen van MFI's aan niet-financiële bedrijven, volumes, gecorrigeerd voor breuken

Kleinzakelijke financiering een klein deel van totale bankbalans

De totale bankbalans in Nederland was €2.457 miljard in 2018.⁶ De totale uitstaande kredietverlening van banken aan het mkb afgelopen jaar was €127 miljard in 2018.⁷ Het uitstaande krediet aan het totale mkb ten opzichte van de bankbalans is 5,17%.

De totale uitstaande kredietverlening aan het MKB van banken onder de miljoen was €42,7 miljard in 2018 (Bron: DNB- Kredietverlening Nederlandse grootbanken aan Nederlands midden- en kleinbedrijf). Het percentage verstrekkingen aan het MKB onder de miljoen ten opzichte van de totale bankbalans is 1,74%. Dit percentage is slechts een heel klein deel van het balanstotaal. Elk individueel risico per verstrekking dat wordt gelopen, is ten opzichte van de balanstotaal een beperkt risico voor de bank.

Kleinzakelijke financiering t.o.v. bankbalans (x €1 miljard)

	Omvang	%
Totale bankbalans	€ 2.457	100%
Totale mkb financiering	€ 127	5,17%
Totale mkb financiering < €1 miljoen	€ 43	1,74%

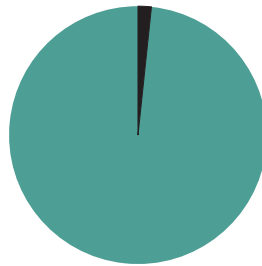
Bron: DNB Deposito's en leningen van MFI's aan niet-financiële bedrijven, volumes, gecorrigeerd voor breuken

6. Bron: DNB- Balans van Nederlands bankwezen

7. Bron: DNB- Kredietverlening Nederlandse grootbanken aan Nederlands midden- en kleinbedrijf

Kleinzakelijke financiering t.o.v. bankbalans (x €1 miljard)

De bancaire kredietverlening aan het MKB < 1 miljoen ten opzichte van totale bankbalans

● Uitstaande krediet MKB <1 miljoen
● Overig bankbalans

Bron: DNB Balans van Nederlands bankwezen & Kredietverlening Nederlandse grootbanken aan Nederlands midden- en kleinbedrijf

Inschatting mkb financieringsmarkt 2019-2022

In 2018 was er €9,7 miljard verstrekt door banken aan kleinzakelijke kredieten onder €1 miljoen, terwijl dit in 2017 nog €10,1 miljard was. Dit is een daling van 4%. Op basis van historische gegevens lijkt deze daling ook structureel door te zetten in het kleinzakelijke segment.

Eerder zagen we dat er onder €1 miljoen via non-bancaire financieringen €873 miljoen verstrekt is in 2018 en dit in 2017 nog € 582 miljoen was. Dit is een stijging van 50,1%. Wij verwachten dat de non-bancaire financieringsmarkt nog zeker tot 2022 sterk zal stijgen, onder andere gebaseerd op internationale trends. Uit Europees onderzoek van Cambridge University⁸ blijkt dat de non-bancaire financieringsmarkt in Europa van 2013 tot en met 2017 gemiddeld met 80% is gegroeid. Uit een gedetailleerde analyse van de koploper in Europa (het Verenigd Koninkrijk) door Cambridge University⁹ blijkt deze groei ook.

Aangezien non-bancaire financiering in Nederland nog opkomend is, is onze inschatting dat deze markt de komende jaren met 50% per jaar zal blijven groeien. Dit komt ook overeen met de eerste voorlopige cijfers over de eerste 5 maanden van 2019.

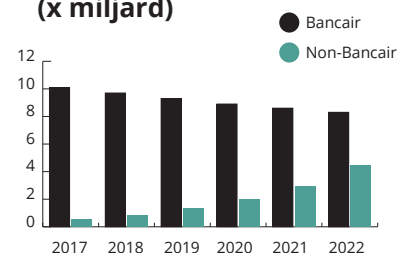
In totaal was er in 2018 €10,6 miljard verstrekt aan het mkb door banken en non-bancaire financiers. Van deze totale verstrekkingen werd 8,3% verstrekt via non-bancaire financiers. Uitgaande van een jaarlijkse daling van 4% voor de bancaire verstrekkingen en een jaarlijkse stijging van 50% van de non-bancaire financiering voor de komende jaren, zal het volume van de non-bancaire verstrekkingen steeds dichterbij het volume van de bancaire verstrekkingen komen.

Met een jaarlijkse stijging van 50% zal er in 2022 naar verwachting € 4,4 miljard verstrekt worden via non-bancaire financiering. De non-bancaire financiering zal dan ca. 35% van de totale verstrekkingen zijn. Of deze groei werkelijk gehaald gaat worden, of dat het zelfs nog sneller zal gaan, is afhankelijk van een groot aantal variabelen. Nog steeds zijn mkb ondernemers primair gericht op het vinden van bancaire financiering en zijn nieuwe financieringsvormen nog erg onbekend. Wanneer hier meer aandacht voor komt dan zal de groei wellicht nog sneller door kunnen zetten. Daarnaast is het echter ook belangrijk voor de non-bancaire financiers om kwaliteit te blijven leveren.

Inschatting financieringslandschap < €1 miljoen (in miljarden)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bancaire financiering	€ 10,1	€ 9,7	€ 9,3	€ 8,9	€ 8,6	€ 8,3
Non-bancaire financiering	€ 0,6	€ 0,9	€ 1,3	€ 2,0	€ 3,0	€ 4,4
% Non-bancair	5,4%	8,2%	12,3%	18,1%	25,6%	35,0%

Inschatting (x miljard)

8. Expanding Horizons: The 3rd European Alternative Finance Industry Report (2018)

9. 5th UK Alternative Finance Industry Report (2018)

Aantal bedrijven financieringslandschap < €1 miljoen

Opvallend is dat er naar verhouding erg veel bedrijven gebruik hebben gemaakt van non-bancaire financiering. Het aantal bedrijven dat onder <€1 miljoen non-bancaire financiering heeft verkregen was in 2018 22.520, terwijl dit in 2017 nog 17.461 bedrijven waren. Dit is een groei van 29%.

	2017	2018	Groei (%)
Aantal bedrijven	17.461	22.520	29,0%

Financieringsmonitor

Om dit in perspectief te plaatsen kijken we naar de financieringsbehoefte van bedrijven, zoals gepubliceerd door de Financieringsmonitor van het CBS.

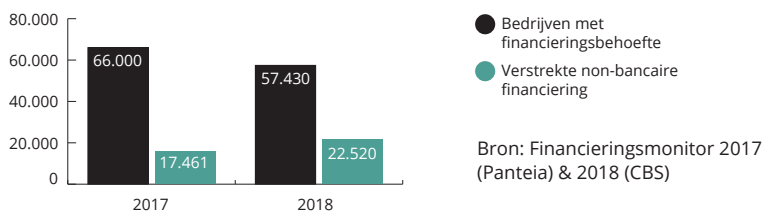
Volgens de Financieringsmonitor van 2018 (CBS ¹⁰) zijn er in totaal 242.835 bedrijven in de MKB Business Economy. In totaal hebben hiervan 57.430 (24%) bedrijven een financieringsbehoefte gehad in 2018.

In het onderzoek van 2017 ¹¹ werden 329.000 bedrijven geïdentificeerd waarvan er 66.000 (20%) een financieringsbehoefte hadden.

Hoewel er geen eenduidige definities beschikbaar zijn over de onderzochte markt, is wel duidelijk dat de non-bancaire financieringsmarkt in 2017 en 2018 een belangrijk deel van de financieringsbehoefte van het mkb heeft ingevuld.

In 2017 vond ca. 27% van de bedrijven die financiering zochten (volgens de financieringsmonitor) non-bancaire financiering. Dit was in 2018 al 39%. Hoewel in de financieringsmonitor bepaalde branches zijn meegenomen in het onderzoek en daarom de cijfers niet exact te vergelijken zijn, blijkt wel duidelijk dat de rol van non-bancaire financiering in de kleinzakelijke financieringsmarkt steeds belangrijker wordt.

Aantal bedrijven non-bancaire financiering ontvangen vergeleken met de financieringsbehoefte

10. Bron: <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2019/05/financieringsmonitor-2018>

11. Bron: <https://www.panteia.nl/nieuws/financieringsmonitor-2017-2/>

Conclusie

Non-bancaire financiering is met 50% gegroeid in 2018 ten opzichte van 2017 en is nu de grens van €1 miljard aan nieuwe financieringen gepasseerd. Het lijkt er op dat de meeste toegevoegde waarde van deze financiers ligt in de kleinzakelijke financieringsmarkt van verstrekkingen < €1 miljoen. Het afgelopen jaar hebben al ruim 22.500 bedrijven op deze manier financiering ontvangen.

Naar verwachting zal deze trend nog zeker tot 2022 voortzetten en op dat moment zullen de kleinzakelijke financieringen via non-bancaire financiers ongeveer de helft zijn van de bancaire verstrekkingen. Ook lijkt de totale mkb financieringsmarkt op deze manier te groeien, waardoor er uiteindelijk ook meer financiering beschikbaar komt.

Onderzoeksverantwoording

De gebruikte data is afkomstig van brancheorganisaties en onderzoeksbureaus die een zo nauwkeurig mogelijke inschatting hebben gegeven over de omvang van een bepaalde financieringsvorm. Voor de financieringsvormen waarbij deze overzichten ontbreken, hebben wij zelf data verzameld. Dit geldt voor de financieringsvormen direct lending en factoring. Alle grote direct lenders en non-bancaire factoraars zijn per e-mail benaderd om data aan te leveren. Vooral bij factoring was de response laag waardoor de omvang in werkelijk naar verwachting veel groter is dan wat wij hebben kunnen meten. We zullen hier in vervolgonderzoek extra aandacht aan gaan besteden.

Bij de vergelijkingen tussen de bancaire en niet-bancaire financieringen aan het mkb onder de €1 miljoen zijn de cijfers van FAAN (factoring) en NVL (leasing) buiten beschouwing gelaten. De aangesloten leden van FAAN richten zich namelijk vooral op het grootbedrijf (<https://www.factoringnederland.nl/cijfers-en-trends>), waardoor de cijfers geen invloed hebben op de kleinzakelijke financieringsmarkt.

Bij NVL zijn naast bancaire leasemaatschappijen vooral (non-bancaire) vendor-lease bedrijven aangesloten die waarschijnlijk veel financieringen aan het mkb verstrekken. Binnen dit onderzoek was het echter niet mogelijk om deze uitsplitsing goed mee te nemen. Dit zal echter wel invloed hebben op de totale (non-bancaire) financieringsmarkt voor het mkb, vooral omdat de leasing markt hard gegroeid is en een hoog volume heeft (<https://nvl-lease.nl/wp-content/uploads/2019/03/Marktcijfers-Leasing-2018-en-Q4-2018-v1.0-Website.pdf>). Welke impact dit heeft zullen we in een vervolgonderzoek, mogelijk in samenwerking met NVL moeten onderzoeken.

Data 2017 en 2018

De opgevraagde data betreft de verstrekte financiering in 2017 en 2018. Ook hebben we gedetailleerde aanvullende informatie opgevraagd over het aantal bedrijven dat financiering heeft verkregen per financieringsomvang <€50K, €50-€250K, €250K – €1 mln en > €1 miljoen. Deze data is opgevraagd en ontvangen in de periode van februari tot mei.

Met dank aan

